

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

שמות פרק לב'

- (ז) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר רַד בְּפִי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ז)
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר רַד בְּפִי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ז) וּמִלִּיל יְיָ עַם
 מֹשֶׁה אִזְלָה חוֹת אֶרֶץ חֲבִיל עִמָּךְ דֵּי אֶסְקִתָּא מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם:
- (ח) סָרוּ מִהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֶּכֶה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֹו וַיִּזְבְּחוּ
 לֹו וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ח) סָרוּ מִהָר מִן
 הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֶּכֶה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֹו וַיִּזְבְּחוּ לֹו וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ח) סָרוּ מִהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֶּכֶה
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֹו וַיִּזְבְּחוּ לֹו וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל דִּחְלִיקָא דֵּי אֶסְקִיךָ מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם:
- (ט) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה רְאִיתִי אֵת הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם קִשָּׁה עֲרָף הוּא: (ט)
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה רְאִיתִי אֵת הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם קִשָּׁה עֲרָף הוּא: (ט) וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה גְּלִי
 קְדָמִי עִמָּא דְרִין וְהָא עִמָּא קָשִׁי קָדֵל הוּא:
- (י) וְעַתָּה הִנֵּיחָה לִי וַיַּחַד אִפִּי בָהֶם וְאָכְלִים וְאָעִשָׂה אוֹתָךְ לָגוֹי גְּדוֹל: (י) וְעַתָּה
 הִנֵּיחָה לִי וַיַּחַד אִפִּי בָהֶם וְאָכְלִים וְאָעִשָׂה אוֹתָךְ לָגוֹי גְּדוֹל: (י) וּכְעוּ הַנַּח בְּעִיתָךְ מִן קְדָמִי וַיַּתְקַף
 רִוְגִי בְּחוּן וְאִישִׁיצִנּוּן וְאָעִבַד יְתָךְ לַעַם סָגִי:
- (יא) וַיַּחַל מֹשֶׁה אֵת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לְמָה יְהוָה יַחַרָּה אַפָּךְ בְּעַמָּךְ אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכַח גְּדוֹל וּבְיַד חֲזָקָה: (יא) וַיַּחַל מֹשֶׁה אֵת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו
 וַיֹּאמֶר לְמָה יְהוָה יַחַרָּה אַפָּךְ בְּעַמָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכַח גְּדוֹל וּבְיַד חֲזָקָה: (יא)
 וְצִלִּי מִשֶּׁה קָדָם יְיָ אֱלֹהֵיךָ וְאֹמַר לְמָא יְיָ יַתְקַף רִוְגִיךָ בְּעַמָּךְ דֵּי אֶסְקִתָּא מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם בְּחִיל רַב וּבִידָא
 תְּקִיפָא:
- (יב) לְמָה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרַעַה הוֹצִיאָם לְהַרְגָּ אֹתָם בְּהָרִים וּלְכַלֵּתָם
 מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה שׁוֹב מִחֲרוֹן אַפָּךְ וְהִנַּחֵם עַל הַרְעָה לְעַמָּךְ: (יב) לְמָה יֹאמְרוּ
 מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרַעַה הוֹצִיאָם לְהַרְגָּ אֹתָם בְּהָרִים וּלְכַלֵּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה שׁוֹב מִחֲרוֹן
 אַפָּךְ וְהִנַּחֵם עַל הַרְעָה לְעַמָּךְ: (יב) לְמָא יִימְרוּן מִצְרַאִי לְמִימֵר בְּבִישְׁתָּא אֶסְקִתְנֹון לְקַטְלָא יְתָהוּן בִּינֵי
 סוּדְרָא וְלִשְׁיִצִּיתְהוּן מֵעַל אִפִּי אֶרְעָא תוֹב מִתְקוּף רִוְגִיךָ וְאִתִּיב מִן בִּישְׁתָּא דְּמִלְלָתָא לְמַעַבְדָּ לְעַמָּךְ:
- (יג) זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וַתַּדְבֵּר
 אֱלֹהִים אֲרָבָה אֵת זִרְעֵכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכֹל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן
 לְזִרְעֵכֶם וְנַחֲלוּ לְעַלְמִם: (יג) זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם
 בְּךָ וַתַּדְבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֵת זִרְעֵכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכֹל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן
 לְזִרְעֵכֶם וְנַחֲלוּ לְעַלְמִם: (יג) אֲדַבֵּר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ דֵּי קִימְתָא לָהוּן בְּמִימְרֵךְ וּמִלְלָתָא
 עִמָּהוּן אֶסְגִּי יְתָ בְּנִיכּוֹן כְּכֹכְבֵי שָׁמַיָא וְכֹל אֶרְעָא דְרָא דֵּי אָמַרְתִּי אֲתָן לְבְנֵיכּוֹן וַיַּחֲסִנוּן לְעַלְמִם:
- (יד) וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל הַרְעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: (יד) וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל הַרְעָה
 אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: (יד) וַתֵּב יְיָ מִן בִּישְׁתָּא דֵּי מִלִּיל לְמַעַבְדָּ לְעַמִּיָּה:
- (טו) וַיִּפֹּן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לַחַת פְּתָבִים מִשְׁנֵי
 עֲבָרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם פְּתָבִים: (טו) וַיִּפֹּן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ
 לַחַת פְּתָבִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם פְּתָבִים: (טו) וְאִתְפְּנִי וַיַּחַת מֹשֶׁה מִן סוּדְרָא וַתֵּרִין לִיחֵי
 סְהָרוּתָא בִּידֵיהּ לִיחֵי כְּתִיבִין מִתְרִין עֲבָרֵיהוֹן מִכָּא וּמִכָּא אֲנוּן כְּתִיבִין:
- (טז) וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הַמָּה וְהַמְּכַתֵּב מִכְּתָב אֱלֹהִים הוּא חֲרוּת עַל
 הַלְּחָת: (טז) וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הַמָּה וְהַמְּכַתֵּב מִכְּתָב אֱלֹהִים הוּא חֲרוּת עַל הַלְּחָת:
 (טז) וְלוֹחֲטָא עוֹבְדָא דִּי אֲנוּן וְכְתָבָא כְּתָבָא דִּי הוּא מִפְּרֵשׁ עַל לִיחֵיָא:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

- (יז) וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחֲנֶה:
 (יז) וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחֲנֶה: (יז) וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר לְמֹשֶׁה קוֹל קָרְבָּא בְּמַשְׁרִיתָא:
- (יח) וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חִלּוּשָׁה קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי שִׁמְעִי:
 (יח) וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חִלּוּשָׁה קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי שִׁמְעִי: (יח) וַיֹּאמֶר לֹא קוֹל גְּבוּרָה וְדִנְיָהוּן בְּקָרְבָּא וְאִף לֹא קוֹל חִלּוּשָׁה דְּמַתְּבוּרָיו קוֹל דְּמַחֲבוּרָיו אֲנָא שִׁמְעִי:
- (יט) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל הַמַּחֲנֶה וַיִּרְא אֶת הָעֵגֶל וּמַחֲלַת וַיִּחַר אַף מֹשֶׁה וַיִּשְׁלַח מַיְדּוֹ אֶת הַלַּחַת וַיִּשְׁבֵּר אֶתֶם תַּחַת הָהָר: (יט) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל הַמַּחֲנֶה וַיִּרְא אֶת הָעֵגֶל וּמַחֲלַת וַיִּחַר אַף מֹשֶׁה וַיִּשְׁלַח מַיְדּוֹ אֶת הַלַּחַת וַיִּשְׁבֵּר אֶתֶם תַּחַת הָהָר: (יט) וְהָיָה כִּדְבַר הַמַּשְׁרִיתָא וַחֲזָא יֵת עֵגְלָא וְחַנְגִּין וְתַקְרִיף רִוּגָא דְּמֹשֶׁה וְרַמָּא מִירוּחֵי יֵת לוֹחֲמָא וְתַבְרִי וַתְּהוֹן בְּשׂוּלֵי טוֹרָא:
- (כ) וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחֵן עַד אֲשֶׁר דָּק וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשְׁק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כ) וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחֵן עַד אֲשֶׁר דָּק וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשְׁק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כ) וְנָסִיב יֵת עֵגְלָא דִּי עֲבָדוּ וְאוּקַר בְּנוֹרָא וְשִׁף עַד דְּהוּהוּ דְּקִיק וְזָרָא עַל אֲפִי מִיָּא וְאַשְׁקִי יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
- (כא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן מַה עָשִׂה לָּךְ הָעָם הַזֶּה כִּי הִבַּאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה:
 (כא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן מַה עֲבַד לָךְ עַמָּא הַדִּין אֲרִי אִיתִיתָא עֲלוּהִי חוּבָא רַבָּא:
- (כב) וַיֹּאמֶר אֶהְרֹן אֶל יִחִיר אַף אֲדַנִּי אֲתָה יָדַעְתָּ אֶת הָעָם כִּי בָרַע הוּא: (כב) וַיֹּאמֶר אֶהְרֹן אֶל יִחִיר אַף אֲדַנִּי אֲתָה יָדַעְתָּ אֶת הָעָם כִּי בָרַע הוּא: (כב) וַיֹּאמֶר אֶהְרֹן לֹא יִתְקַף רִוּגָא דְּרַבּוּנִי אֲתָּה יָדַעְתָּ יֵת עַמָּא אֲרִי בְּבִישׁ הוּא:
- (כג) וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכּוּ לִפְנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מַה הָיָה לוֹ: (כג) וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכּוּ לִפְנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מַה הָיָה לוֹ: (כג) וַיֹּאמְרוּ לִי עֲבִיד לָנָא דְּחָלּוּ דִּי יִהְיוּ קְדַמְנָא אֲרִי דִּין מֹשֶׁה גְּבָרָא דִּי אֲסַקְנָא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנָא מַה הָיָה לִיהִי:
- (כד) וַיֹּאמֶר לָהֶם לְמִי זֶהב הַתְּפָרְקוּ וַיִּתְּנוּ לִי וְאַשְׁלַכְהוּ בָּאֵשׁ וַיִּצֵּא הָעֵגֶל הַזֶּה:
 (כד) וַיֹּאמֶר לָהֶם לְמִי זֶהב הַתְּפָרְקוּ וַיִּתְּנוּ לִי וְאַשְׁלַכְהוּ בָּאֵשׁ וַיִּצֵּא הָעֵגֶל הַזֶּה: (כד) וַיֹּאמְרוּ לְהוֹן לָמָן דְּהִבָּא פְּרִיקוּ וַיְהִיבוּ לִי וְרַמִּיתִּיהּ בְּנוֹרָא וְנִפְסַק עֵגְלָא הַדִּין:
- (כה) וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי פָרַע הוּא אֶהְרֹן לְשִׁמְצָה בְּקַמִּיָּהם: (כה) וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי פָרַע הוּא אֶהְרֹן לְשִׁמְצָה בְּקַמִּיָּהם: (כה) וַחֲזָא מֹשֶׁה יֵת עַמָּא אֲרִי כְּסִילִנּוֹן אֶהְרֹן לְאַסְבוּתָהוֹן שׁוּם בִּישׁ לְדַרְיָהוֹן:
- (כו) וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִיהוָה אֵלֵי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לְוִי:
 (כו) וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִיהוָה אֵלֵי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לְוִי: (כו) וְקָם מֹשֶׁה בְּתַרְעַ מַשְׁרִיתָא וַאֲמַר מִן דְּחָלִיָּא דִּין יִיתָוּן לְוִיתִי וְאַתְּפַנְשׁוּ לְוִיתִיהּ כָּל בְּנֵי לְוִי:
- (כז) וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימוּ אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכּוֹ עִבְרוּ וַיָּשׁוּבוּ מִשַׁעַר לְשַׁעַר בְּמַחֲנֶה וְהָרְגוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת קָרְבּוֹ:
 (כז) וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימוּ אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכּוֹ עִבְרוּ וַיָּשׁוּבוּ מִשַׁעַר לְשַׁעַר בְּמַחֲנֶה וְהָרְגוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת קָרְבּוֹ: (כז) וַאֲמַר לְהוֹן כְּדָן אֲמַר יי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל שׁוּן גְּבַר חֶרְבִיָּה עַל יָרְבִיָּה עִבְרוּ וְתוּבוּ מִתַּרְעַ לְתַרְעַ בְּמַשְׁרִיתָא וְקַטְלוּ גְבַר יֵת אַחֵיהּ וְגְבַר יֵת חֲבֵרִיהּ וְאַנְשׁ יֵת קְרִיבִיָּה:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(כח) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי לֵוִי כַדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ: (כח) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי לֵוִי כַדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ: (כח) וַעֲבָדוּ בְנֵי לֵוִי כַפְתָּגְמָא דְמֹשֶׁה וְנִפְל מִן עַמָּא בְיוֹמָא הַהוּא כְּתִלְתָּא אֲלָפִין גְּבָרָא:

(כט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלֵּאוֹ יְדָכֶם הַיּוֹם לִיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנֵנו וּבִבְחֵיו וְלָתַת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה: (כט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלֵּאוֹ יְדָכֶם הַיּוֹם לִיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנֵנו וּבִבְחֵיו וְלָתַת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה: (כט) וַאֲמַר מֹשֶׁה קְרִיבוּ יְדָכוֹן קְרַבְנָא יוֹמָא דִּין קָדָם יי אַרִי גְבַר בְּבִרְיָהּ וּבִבְחֵיוֹהִי וְלִצְיָתָאָה עֲלֵיכוֹן יוֹמָא דִּין בְּרָכוֹן:

(ל) וַיְהִי מִמִּחְרַת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֲעֹלָה אֶל יְהוָה אוֹלִי אֲכַפְּרָה בְּעַד חֲטָאתְכֶם: (ל) וַיְהִי מִמִּחְרַת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֲעֹלָה אֶל יְהוָה אוֹלִי אֲכַפְּרָה בְּעַד חֲטָאתְכֶם: (ל) וַהוּא בְיוֹמָא דְבִתְרוּהִי וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא אַתּוֹן חֲבַתּוֹן חוֹבָא רַבָּא וַכְּעוֹן אַסְק קָדָם יי מַאִים אֲכַפֵּר עַל חוֹבֵיכוֹן:

(לא) וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנָא חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֲלֹהֵי זָהָב: (לא) וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנָא חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֲלֹהֵי זָהָב: (לא) וַתֵּב מֹשֶׁה לְקָדָם יי וַאֲמַר בְּבַעְיֵי חַב עַמָּא הָרִין חוֹבָא רַבָּא וַעֲבָדוּ לָהוֹן דְּחִלוֹ דְּדָהָב: (לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ: (לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ: (לב) וַכְּעוֹן אִם שְׂבַקְתָּ לְחוֹבֵיהוֹן וְאִם לֹא מַחְנֵי קַעוּ מִסְפָּרָךְ דִּי כְּתַבְתָּא:

(לג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי אֲמַחֲנּוּ מִסְפָּרֵי: (לג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי אֲמַחֲנּוּ מִסְפָּרֵי: (לג) וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה מִן דִּי חַב קְדָמִי אֲמַחֲנִיָּה מִסְפָּרֵי:

(לד) וְעַתָּה לֶךְ נַחֵה אֶת הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לֶךְ הִנֵּה מִלֵּאכֵי יֶלֶךְ לַפְּנֵיךָ וּבַיּוֹם פְּקֹדֵי וּפְקֹדֵי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם: (לד) וְעַתָּה לֶךְ נַחֵה אֶת הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לֶךְ הִנֵּה מִלֵּאכֵי יֶלֶךְ לַפְּנֵיךָ וּבַיּוֹם פְּקֹדֵי וּפְקֹדֵי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם: (לד) וַכְּעוֹן אוֹיֵל דְּבַר יֵת עַמָּא לְאַתְרָה דִּי מַלְלִית לֶךְ הָא מִלֵּאכֵי יְהוָה קְדָמָךְ וּבַיּוֹם אֲסַעְרוּתִי וְאֲסַעַר עֲלֵיהוֹן חוֹבֵיהוֹן:

(לה) וַיִּגַּף יְהוָה אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן: (לה) וַיִּגַּף יְהוָה אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן: (לה) וּמָחָא יי יֵת עַמָּא עַל דִּי אֲשִׁתְּעַבְדוּ לְעֵגֶלָא דִּי עַבַד אַהֲרֹן:

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֶךְ עֲלֵה מִזֶּה אֶתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֵעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזֶרְעֶךָ אֶתְנַנְּנָה: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֶךְ עֲלֵה מִזֶּה אֶתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֵעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזֶרְעֶךָ אֶתְנַנְּנָה: (א) וּמַלִּיל יי עַם מֹשֶׁה אוֹיֵל סַק מַכָּא אֶתְּ עַמָּא דְאַסְקָתָא מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם לְאֶרֶץ דִּי קִמַּיִת לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמִימְרָה לְבִנְיָהּ אֶתְנַנְּנָה:

(ב) וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלֵּאָה וְגִרְשָׁתִי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֲמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרָזִי הַחֲוִי וְהַיְבוּסִי: (ב) וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלֵּאָה וְגִרְשָׁתִי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֲמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרָזִי הַחֲוִי וְהַיְבוּסִי: (ב) וְאֲשַׁלַּח קְדָמָךְ מִלֵּאכָא וְאַתְרָהּ יֵת פְּנַעֲנָאִי אֲמוֹרָאִי וְחַתָּאִי וּפְרָזָאִי חוֹזָאִי וַיְבוּסָאִי:

(ג) אֶל אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ כִּי לֹא אֲעֹלָה בְּקִרְבָּךְ כִּי עִם קִשָּׁה עֵרַף אֶתָּה פֶּן אֲכַלְךָ בְּדָרְךָ: (ג) אֶל אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ כִּי לֹא אֲעֹלָה בְּקִרְבָּךְ כִּי עִם קִשָּׁה עֵרַף אֶתָּה פֶּן אֲכַלְךָ בְּדָרְךָ: (ג) לְאֶרֶץ עַבְדָּא חֶלֶב וְדִבְשׁ אַרִי לֹא אֲסַלַק שְׂכַנְתִּי מִבִּינְךָ אַרִי עִם קִשֵּׁי קֹדֵל אֶת דִּלְמָא אֲשִׁיעֲנָךְ בְּאַרְחָא:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(ד) וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת הַדְּבָר הַרְע הַזֶּה וַיִּתְאַבְּלוּ וְלֹא שָׁתוּ אִישׁ עֵדִיו עֲלָיו: (ד)
וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת הַדְּבָר הַרְע הַזֶּה וַיִּתְאַבְּלוּ וְלֹא שָׁתוּ אִישׁ עֵדִיו עֲלָיו: (ד) וַיִּשְׁמַע עִמָּא ית
פתגמא בישא הרין ואתאבלו ולא שויו גבר תקון זיניה עלוהי:

(ה) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עִם קָשָׁה עַרְף רָגַע אַחַד
אֲעִלֶּה בְּקַרְבְּךָ וְכִלְיֹתֶיךָ וְעֵתָה הוֹרֵד עֲדִיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאֲדַעֶה מָה אֲעִשֶׂה לָּךְ: (ה)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עִם קָשָׁה עַרְף רָגַע אַחַד אֲעִלֶּה בְּקַרְבְּךָ
וְכִלְיֹתֶיךָ וְעֵתָה הוֹרֵד עֲדִיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאֲדַעֶה מָה אֲעִשֶׂה לָּךְ: (ה) וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה אִמַּר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲתוּן עִם קָשִׁי קַדַּל שְׁעָה חָדָא אֲסַלַק שְׁכַנְתִּי מִבִּינְךָ וְאֲשַׁעֲנֶנּוּ וַיְכַעַן אֲעֲדִי תַקְוֹן זִינָה מִנָּה וְגַלִּי קָרַמִּי מָה
אֲעִבֵד לָךְ:

(ו) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָה מִהַר חוֹרֵב: (ו) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָה
מִהַר חוֹרֵב: (ו) וְאֲעֲדִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל ית תַקְוֹן זִינָהוּן מִטוֹרָא דְחוֹרֵב:

(ז) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֹהֶל וּנְטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ
אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְקֵשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: (ז)
וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֹהֶל וּנְטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה
כָּל מִבְקֵשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: (ז) וּמֹשֶׁה נָסִיב ית מִשְׁכַּנָּא וּפְרָסִיָה לִיה
מִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא אַרְחִיק מִן מִשְׁרִיתָא וְקָרִי לִיה מִשְׁכַּן בֵּית אוֹלְפָנָא וַיְהִי כָּל דְתַבַּע אוֹלְפָן מִן קָדָם יי נִפְק
לְמִשְׁכַּן בֵּית אוֹלְפָנָא דִּי מִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא:

(ח) וְהָיָה כִּצְאֹת מֹשֶׁה אֶל הָאֹהֶל יְקוֹמוּ כָּל הָעָם וּנְצַבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ
וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד בָּאוּ הָאֹהֶל: (ח) וְהָיָה כִּצְאֹת מֹשֶׁה אֶל הָאֹהֶל יְקוֹמוּ כָּל
הָעָם וּנְצַבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד בָּאוּ הָאֹהֶל: (ח) וְהוּא כַּד נִפְק מֹשֶׁה
לְמִשְׁכַּנָּא קִימִין כָּל עִמָּא וּמִתְעַדְדִין גְּבַר בְּתַרְע מִשְׁכַּנָּא וּמִסְתַּבְּלִין אַחוּרֵי מֹשֶׁה עַד דְעֵלַל לְמִשְׁכַּנָּא:

(ט) וְהָיָה כִּבְבֹּא מֹשֶׁה הָאֹהֶל יֵרֵד עִמּוֹד הָעֵנָן וְעִמְדַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְדַבֵּר עִם
מֹשֶׁה: (ט) וְהָיָה כִּבְבֹּא מֹשֶׁה הָאֹהֶל יֵרֵד עִמּוֹד הָעֵנָן וְעִמְדַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה: (ט)
וְהוּא כַּד עֵלַל מֹשֶׁה לְמִשְׁכַּנָּא נְחִית עִמּוֹדָא דְעֵנָנָא וְקָאם בְּתַרְע מִשְׁכַּנָּא וּמִתְמַלֵּל עִם מֹשֶׁה:

(י) וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת עִמּוֹד הָעֵנָן עִמְדַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ: (י) וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת עִמּוֹד הָעֵנָן עִמְדַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעָם
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֶלוֹ: (י) וְחָזוּ כָּל עִמָּא ית עִמּוֹדָא דְעֵנָנָא קָאם בְּתַרְע מִשְׁכַּנָּא וְקִימִין כָּל עִמָּא
וְסַגְדִין גְּבַר בְּתַרְע מִשְׁכַּנָּה:

(יא) וְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל
הַמַּחֲנֶה וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון נָעַר לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל: (יא) וְדַבֵּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון
נָעַר לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל: (יא) וּמִתְמַלֵּל יי עִם מֹשֶׁה מִמְּלַל עִם מִמְּלַל כְּמָא דְמִמְּלַל גְּבַר עִם חֲבֵרִיָה
וְתַב לְמִשְׁרִיתָא וּמִשׁוּמִּשְׁנִיָה יְהוֹשֵׁעַ בֶּר נֹון עוֹלִימָא לֹא עֲדִי מִגּוֹ מִשְׁכַּנָּא:

(יב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה רָאָה אֲתָה אָמַר אֲלֵי הָעַל אֶת הָעָם הַזֶּה וְאֲתָה לֹא
הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאֲתָה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וְגַם מִצְאָתָה חֹן
בְּעֵינַי: (יב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה רָאָה אֲתָה אָמַר אֲלֵי הָעַל אֶת הָעָם הַזֶּה וְאֲתָה לֹא
הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאֲתָה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וְגַם מִצְאָתָה חֹן בְּעֵינַי: (יב) וַאֲמַר
מֹשֶׁה קָדָם יי חָזִי דְאֵת אָמַר לִי אֲשִׁיק ית עִמָּא הָרִין וְאֵת לֹא הוֹדַעְתָּנִי ית דִּי תִשְׁלַח עִמִּי וְאֵת אָמַרְתָּ רִבִּיתָךְ
בְּשֵׁם וְאֵת אֲשַׁבְּחָתָא רַחֲמִין קְדָמִי:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(יג) ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה: (יג) ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה: (יג) וכען אם כען אשכחית רחמיו קדמך הודעני כען ית אורח טובך ואדע רחמך בדיל דאשכח רחמיו קדמך וגלי קדמך ארי עמך עמא דריו:

(יד) ויאמר פני ילכו והנחתי לך: (יד) ויאמר פני ילכו והנחתי לך: (יד) ויאמר שכנתי תהו ואניח לך:

(טו) ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה: (טו) ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה: (טו) ויאמר קדמוהי אם לית שכנתך מהלכא ביננא לא תסקיננא מכא: (טז) ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: (טז) ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: (טז) ובמה יתודע הכא ארי אשכחית רחמיו קדמך אנא ועמך הלא במהך שכנתך עמנא ויתעבדו לנא פרישן לי ולעמך משני מכל עמא די על אפי ארעא:

(יז) ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאתי חן בעיני ואדעך בשם: (יז) ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאתי חן בעיני ואדעך בשם: (יז) ויאמר יי למשה אף ית פתגמא דריו די מללתא אעבר ארי אשכחתיא רחמיו קדמי ודביתך בשום:

(יח) ויאמר הראני נא את כבודך: (יח) ויאמר הראני נא את כבודך: (יח) ויאמר אחזיני כען ית קרוב:

(יט) ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניה ונחתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם: (יט) ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניה ונחתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם: (יט) ויאמר אנא אעבר כל טובי על אפיך ואקרי בשמא דיי קדמך ואחון למן דאחון וארחם על מן דארחם (כ) ויאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי: (כ) ויאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי: (כ) ויאמר לא תוכל למחזי ית אפי שכנתי ארי לא יחזיני אנשא ויתקום:

(כא) ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת על הצור: (כא) ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת על הצור: (כא) ויאמר יי הא אתר מתקו קדמי ותתעתר על סגרא:

(כב) והיה בעבר כבדי ושמתיה בנקרת הצור ושפתי כפי עליך עד עברי: (כב) והיה בעבר כבדי ושמתיה בנקרת הצור ושפתי כפי עליך עד עברי: (כב) והיה בעבר קרי ואשוניך במערת סגרא ואגיו במימרי עליך עד דאעבר:

(כג) והסרתי את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו: (כג) והסרתי את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו: (כג) ואעדי ית דברת קרי ותחזי ית דבתרי ודקדמי לא יתחזו:

לד (א) ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת: (א) ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת: (א) ויאמר יי למשה פסל לך תרין לוחי אבניא כקדמאי ואכתוב על לוחיא ית פתגמאי די הוו על לוחיא קדמאי די תברתא:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(יב) השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך: (יב) השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך: (יב) אסתמר לך דילמא תגזר קים ליתב ארעא די את עלל עלה דילמא יהי לתקלא בינה:

(יג) כי את מזבחתם תתעון ואת מצבתם תשברו ואת אשירי תכרתו: (יג) כי את מזבחתם תתעון ואת מצבתם תשברו ואת אשירי תכרתו: (יג) ארי ית אגוריהו תתדעו וית קמתהו תתברו וית אשיריהו תקצצו:

(יד) כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא: (יד) כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא: (יד) ארי לא תסגוד לטעות עממיא ארי יי קנא שמיא אל קנא הוא:

(טו) פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבח: (טו) פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבח: (טו) דילמא תגזר קים ליתב ארעא ויטעו בטר טעותהו וידבחו לטעותהו ויקרו לך ותיכול מדבחהו:

(טז) ולקחת מבנתיו לבניה וזנו בנתיו אחרי אלהיהם וזנו את בניה אחרי אלהיהם: (טז) ולקחת מבנתיו לבניה וזנו בנתיו אחרי אלהיהם וזנו את בניה אחרי אלהיהם: (טז) ותשב מבנתהו לבניה ויטעו בנתהו בטר טעותהו ויטעו ית בניה בטר טעותהו:

(יז) אלהי מסכה לא תעשה לך: (יז) אלהי מסכה לא תעשה לך: (יז) דחלו דמתכא לא תעבר לך:

(יח) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים: (יח) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים: (יח) ית חגא דפטידיא תטר שבעא יומין תיכול פטידיא כמא די פסדתך לזמן ירחא דאביבא ארי ברחא דאביבא נפקתא ממצרים:

(יט) כל פטר רחם לי וכל מקנה תזכר פטר שזר ושה: (יט) כל פטר רחם לי וכל מקנה תזכר פטר שזר ושה: (יט) כל פתח ולדא דילי וכל בעיה דכרין תקדש בכור תור ואימר:

(כ) ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניה תפדה ולא יראו פני ריקם: (כ) ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניה תפדה ולא יראו פני ריקם: (כ) ובוכרא דחמרא תפרוק באימרא ואם לא תפרוק ותנקפיה כל בוכרא דבניה תפרוק ולא יתחזון קרמי ריקניו:

(כא) ששת ימים תעבד וביום השביעי תשב בת בחריש ובקציר תשב: (כא) ששת ימים תעבד וביום השביעי תשב בת בחריש ובקציר תשב: (כא) שתא יומין תפלה וביומא שביעא תנוח בורעא ובחצרא תנוח:

(כב) וזג שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וזג האסיף תקופת השנה: (כב) וזג שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וזג האסיף תקופת השנה: (כב) וזגא דשביעא תעבר לך בכורי חצר חטין וזגא דכנשא במפקא דשתא:

(כג) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל: (כג) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל: (כג) תלת זמנין בשתא יתחזון כל דכוריה קדם רבון עלמא יי אלהא דישראל:

(כד) כי אוריש גוים מפניהם והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצה בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה: (כד) כי אוריש גוים

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך
שלוש פעמים בשנה: (כד) ארי אתרף עממיו מן קדמו ואפתי ית תחומי ולא יחמד אנוש ית ארצה
במסקו לאתחזקה קדם יי אלהך תלת זמניו בשתא:

(כה) לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח: (כה) לא
תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח: (כה) לא תבוס על חמיע דם פסחי ולא
יבתון לצפרא בר ממדבחה תרבי נכסת חגא דפסחא:

(כו) ראשית בבורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב
אמו: (כו) ראשית בבורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: (כו)
ריש בבורי ארעה תיתי לבית מקדשא די יי אלהך לא תיכלון בשר בחלב:

(כז) ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים
האלה פרתי אתך ברית ואת ישראל: (כז) ויאמר יהוה אל משה כתב לך את
הדברים האלה כי על פי הדברים האלה פרתי אתך ברית ואת ישראל: (כז) ואמר יי למשה
כתב לך ית פתגמיא האליו ארי על מימר פתגמיא האליו גזרית עמד קום ועם ישראל:

(כח) ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא
שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית אשר עשית עם יהוה
ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי
הברית אשר עשית עם יהוה תמן קדם יי ארבעים יומיו וארבעים ליליו לחמא לא אכל ומיא לא
שתי וכתב על לוחיא ית פתגמי קומא עשרא פתגמיו:

(כט) ויהי ברדת משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר
ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: (כט) ויהי ברדת משה מהר סיני ושני
לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: (כט)
והוה כד נחת משה מטורא דסיני ותרין לוחי סהדותא בידא דמשה במחתיה מן טורא ומשה לא ידע ארי
סגי זיו יקרא דאפוהי במלכותיה עמיה:

(ל) וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת
אליו: (ל) וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו:
(ל) וחזא אהרן וכל בני ישראל ית משה והא סגי זיו יקרא דאפוהי ודחילו מלאתקרבא לותיה:

(לא) ויקרא אלהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה
אלהם: (לא) ויקרא אלהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר משה
אלהם: (לא) וקרא להון משה ותבו לותיה אהרן וכל רבביא בכנשתא ומלל משה עמהון:

(לב) ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצגום את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני:
סיני: (לב) ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצגום את כל אשר דבר יהוה אתו בהר סיני:
(לב) ובתר כן אתקריבו כל בני ישראל ופקדנן ית כל די מלל יי עמיה בטורא דסיני:

(לג) ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה: (לג) ויכל משה מדבר אתם ויתן
על פניו מסוה: (לג) ושיצי משה מלמללא עמהון ויהב על אפוהי בית אפי:

(לד) ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר
אל בני ישראל את אשר יצוה: (לד) ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את
המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה: (לד) וכד עלל משה לקדם יי
למללא עמיה אעדי ית בית אפוהי עד מפקיה ונפק וממלל עם בני ישראל ית די מתפקד:

(לה) וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את
המסוה על פניו עד באו לדבר אתו: (לה) וראו בני ישראל את פני משה כי קרן

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

עֹדֵר פְּנֵי מֹשֶׁה וְהִשִּׁיב מֹשֶׁה אֶת הַמִּסֹּהָ עַל פְּנֵיו עַד בָּאוּ לְדַבֵּר אִתּוֹ: (לה) וַחֲזַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת אִפִּי מֹשֶׁה אֲרִי סָגִי זֵיו יִקְרָא דְאִפִּי מֹשֶׁה וְאִתָּב מֹשֶׁה יֵת בֵּית אִפִּי עַל אִפּוֹהִי עַד דְּעִלָּל לְמַלְלָא עֲמִייה:

רש"י

(טו) משני עבריהם – היו האותיות נקראות ומעשה נסים היה (שבת קד):

(טז) מעשה אלהים המה – כמשמעו הוא בכבודו עשאו. ד"א כחדם האומר לחזירו כל עסקיו של פלוני במלאכה פלונית כך כל שעשועיו של הקב"ה בתורה: חרות – לשון חרת וחרט אחד הוא שניהם לשון חיקוק אנטלי"ר בלע"ז (איינשניידען):

(יז) ברעה – בהרעו שהיו מרעים ושמחים ורחוקים:

(יח) אין קול ענות גבורה – אין קול הזה נראה קול עניית גבורים הזועקים נחון ולא קול חלשים שזועקים וי או ניסה: קול ענות – קול חרופין וגדופין המענין את נפש שומען כשנאמרין לו:

(יט) וישלך מידי ו' – (שבת פז) אמר מה פסח שהוא אחד מן המאות אמרה תורה כל בן נכר לא יאכל זו התורה כולה כאן וכל ישראל מומרים ואתננה להם: תחת ההר – לרגלי ההר:

(כ) ויזר – לשון נפוץ וכן (איוב יא) יזורה על נוהו גפרית וכן (משלי א) כי חנם מזורה הרשת שזורין בה דגן וקטנית: וישק את בני ישראל – (יומא סז) נתכוין לבדוקם כסוּטות שלש מיתות נידונו שם אם יש עדים והתראה בסייף כמשפט אנשי עיר הגדחת שהן מרובים עדים בלא התראה במגפה שנאמר ויגוף ה' את העם לא עדים ולא התראה בהדרוקן שצדקום המים ונצו צטניהם:

(כא) מה עשה לך העם הזה – כמה יסורים סבלת שיסרוך עד שלא תביא עליהם חטא זה:

(כב) כי ברע הוא – בדרך רע הם הולכין תמיד ובנסיונות לפני המקום:

(כד) ואמר להם – דבר אחד למי זהב לבד והם מהרו והתפרקו ויתנו לי: ואשלכהו באש – ולא ידעתי שיאל העגל הזה ויאא:

(ז) וידבר – לשון קושי הוא כמו (בראשית מז) וידבר אתם קשות לך רד – (ברכות לב) רד מגדולתך לא נתתי לך גדולה אלא בשבילם באתה שעה נתנה משה מפי צ"ד של מעלה: שחת עמד – שחת העם לא נאמר אלא עמד ערב רב שקבלת מעמך וגירחתם ולא נמלכת בי ואמרת טוב שידבקו גרים בשכינה הם שחתו והשחיתו:

(ט) קשה עורף – מחזירין קשי ערפם לנגד מוכיחיהם וממאנים לשמוע:

(י) הניחה לי – עדיין לא שמענו שהתפלל משה עליהם והוא אומר הניחה לי אלא כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו שאם יתפלל עליהם לא יכלם (שמ"ר):

(יא) למה ה' וגו' – כלום מתקנא אלא חכם בחכם גבור בגבור:

(יב) והנחם – התעשת מחשבה אחרת להטיב להם: על הרעה – אשר חשבת להם:

(יג) זכר לאברהם – (ס"ר) אם עברו על עשרת הדברות אברהם אביהם נתנסה בעשר נסיונות ועדיין לא קבל שכרו תנה לו ויאאו עשר בעשר: לאברהם ליאחק ולישראל – (ס"ר) אם לשרפה הם זכור לאברהם שמסר עצמו להשרף עליך באור כשדים אם להריגה זכור ליאחק שפשט אורו לעקידה אם לגלות זכור ליעקב שגלה לחרן ואם אינן נלוין בזכותן מה אתה אומר לי ואעשה אותך לגוי גדול ואם כסא של ג' רגלים אינו עומד לפניך בשעת כעסך ק"ו לכסא של רגל א' (ברכות לב): אשר נשבעת להם בך – לא נשבעת להם בדבר שהוא כלה לא בשמים ולא בארץ לא בהרים ולא בגבעות אלא בך שאתה קיים ושבעתך קיימת לעולם שנא' (בראשית כב טז) כי נשבעתי נאם ה' וליאחק נאמר (שם כו ג) והקימותי את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך וליעקב נאמר (שם לה מא) אני אל שדי פרה ורבה נשבע לו באל שדי:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(ב) וגרשתי את הכנעני וגו' – ששה אומות הן והגרגשי עמד ופנה מפניהם מאליו:

(ג) אל ארץ זבת חלב ודבש – אני אומר לך להעלותם: כי לא אעלה בקרבך – לכך אני אומר לך ושלחתי לפניך מלאך: כי עם קשה ערף אתה – וכששכינתי בקרבכם ואתם ממרים בי מרבה אני עליכם זעם: אבלך – לשון כליון:

(ד) הדבר הרע – שאין השכינה שורה ומהלכת עמם: איש עדיו – (שבת פח) כתיבם שניחנו להם בחורב כשארמרו נעשה ונשמע:

(ה) רגע אחד אעלה בקרבך וכליתך – אם אעלה בקרבך ואתם ממרים בי בקשיות ערפכם אזעום עליכם רגע אחד שהוא שיעור זעמי שנא' (ישעי' כו) חזי כמעט רגע עד יעבור זעם ואכלה אתכם לפיכך טוב לכם שאשלח מלאך: ועתה – פורענות זו תלקו מיד שתורידו עדיכם מעליכם: ואדעה מה אעשה לך – בפקודת שאר העון אני יודע מה שבלבי לעשות לך:

(ו) את עדים מהר חורב – את העדי שהיה בידם מהר חורב:

(ז) ומשה – מאותו עון והלאה: יקח את האהל – לשון הווה הוא לוקח אהלו ונוטאו מחוץ למחנה אמר מנודה לרב מנודה לתלמיד: הרחק – אלפים אמה כענין שנאמר (יהושע ג) אך רחוק יהיה זיניכם וזינו כאלפים אמה במדה: וקרא לו – והיה קורא לו אהל מועד הוא בית ועד למזבחי תורה: כל מבקש ה' – מכאן למבקש פני זקן כמקבל פני השכינה: יאל אהל מועד – כמו יולא. ד"א והיה כל מבקש ה' אפי' מלאכי השרת כשהיו שואלים מקום שכינה חזריהם אומרים להם הרי הוא בזהלו של משה:

(ח) והיה – לשון הווה: כלאת משה – מן המחנה ללכת אל האהל: יקומו כל העם – עומדים מפניו ואין יושבים עד שנתכסה מהם: והביטו אחרי משה – לשבח אשרי ילוד אשה שקד מובטח שהשכינה תכנס אחריו לפתח אהלו:

(ט) ודבר עם משה – כמו ומדבר עם משה. תרגומו ומתמלל עם משה שהוא כבוד

(כה) פרוע – מגולה נתגלה שמו וקלונו כמו (במדבר ה) ופרע את ראש האשה: לשמאם בקמיהם – להיות להם הדבר הזה לגנות צפי כל הקמים עליהם:

(כו) מי לה' אלי – יבא אלי: כל בני לוי – (יומא סו) מכאן שכל השבט כשר:

(כז) כה אמר וגו' – והיכן אמר (שמות כב) זוכה לאלהים יחרם כך שנויה במכילתא: אחיו – מאמו והוא ישראל:

(כט) מלאו ידכם – אתם ההורגים אותם בדבר זה תתחנכו להיות כהנים למקום (זבחים קטו): כי איש – מכס ימלא ידו זבנו ובחאיו:

(ל) אכפרה בעד חטאתכם – אשים כופר וקנוח וסתימה לנגד חטאתכם להבדיל זיניכם וזין החטא:

(לא) אלהי זהב – (ברכות לב יומא פו) אתה הוא שגרמת להם שהשפעת להם זהב וכל חפסם מה יעשו שלא יחטאו. משל למלך שהיה מאכיל ומסקה את בנו ומקטו ותולה לו כיס בצוארו ומעמידו בפתח בית זונות מה יעשה הבן שלא יחטא:

(לב) ועתה אם תשא חטאתם – הרי טוב איני אומר לך מחני. ואם אין מחני וזה מקרא קצר וכן הרבה: מספרך – (ברכות לב) מכל התורה כולה שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לזקק עליהם רחמים:

(לד) אל אשר דברתי לך – יש כאן לך אצל דבור במקום אליך וכן (מלכים ב) לדבר לו על אדוניהו: הנה מלאכי – ולא אני: וזיוס פקדי וגו' – עתה שמעתי אליך מלכותם יחד ותמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות ואין פורענות בזה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל:

(לה) ויגף ה' את העם – מיתה בידי שמים לעדים בלא התראה:

(לו) לך עלה מזה – א"י גבוה מכל הארצות לכך נאמר עלה ד"א כלפי שאמר לו בשעת הכעס לך רד א"ל בשעת רצון לך עלה: אתה והעם – כאן לא נאמר ועמד:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(יג) ועתה – אם אמת שמאלתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכך מה שכר אתה נותן למואלתי חן בעיניך: ואדעך למען אמלא חן בעיניך – ואדע בזו מדת תגמולך מה היא מליאת חן שמאלתי בעיניך ופתרון למען אמלא חן למען אכיר כמה שכר מליאת החן:

וראה כי עמך הגוי הזה – שלח תאמר ואעשה אותך לגוי גדול ואת אלה תעזוב ראה כי עמך הם מקדם ואם בהם תמאס איני סומך על היוצאים מחלצי שיתקיימו ואת תשלום השכר שלי בעם הזה תודיעני ורבותינו דרשוהו בזמם' זרכות (דף ז) ואני ליישב המקראות על אופניהם ועל סדרם באתי:

(יד) ויאמר פני ילכו – כתרגומו לא אשלח עוד מלאך אני בעלמי אלך כמו (שמואל יז) ופניך הולכים בקרב:

(טו) ויאמר אליו – בזו אני חפץ כי ע"י מלאך אל תעלנו מזה:

(טז) ובמה יודע אפוא – יודע מליאת החן הלוא בלכתך עמנו ועוד ד"ל אני שואל ממך שלח תשרה שכינתך עוד על אומות ע"א: ונפלינו אני ועמך – ונהיה מובדלים בדבר הזה מכל העם כמו (שמות ט) והפלה ה' בין מקנה מזרים וגו':

(יז) גם את הדבר הזה – שלח תשרה שכינתי עוד על ע"א אעשה ואין דבריו של בלעם ע"י שריית שכינה אלא נופל וגלוי עינים כגון (איוב ד) ואלו דבר יגונב שומעין ע"י שליח:

(יח) ויאמר הראני נא וגו' – ראה משה שהיה עת רצון ודבריו מקובלים והוסיף לשאול להראותו מראית כבודו:

(יט) ויאמר אני אעביר וגו' – הגיעה שעה שתראה בכבודי מה שארשה אותך לראות לפי שאני רואה ונרין ללמדך סדר תפלה שכשנכרכת לבקש רחמים על ישראל הזכרת לי זכות אבות כסבור אתה שאם תמה זכות אבות אין עוד תקוה אני אעביר כל מדת טובי לפניך על הצור ואתה כפון במערה:

וקראתי בשם ה' לפניך – ללמדך סדר בקשת רחמים אף אם תכלה זכות אבות (כ"ה יז) וכסדר זה שאתה רואה אותי מעוטף וקורא י"ג מדות הוי מלמד את ישראל לעשות כן

השכינה כמו (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו ואינו קורא מדבר אליו כשהוא קורא מדבר פתרונו הקול מדבר בינו לבין עצמו וההדיוט שומע מאליו וכשהוא קורא מדבר משמע שהמלך מדבר עם ההדיוט:

(י) והשתחוה – לשכינה:

(יא) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים – ומתמלל ה' עם משה: ושם אל המחנה – לאחר שנדבר עמו היה משה שב אל המחנה ומלמד לזקנים מה שלמד והדבר הזה נהג משה מיום הכפורים עד שהוקם המשכן ולא יותר שהרי ז"ל בתמוז נשתברו הלוחות (תענית כח) וז"ח שרף את העגל וזן את החוטאים וז"ט עלה שנאמר (שמות לב) ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם וגו' ועשה סם ארבעים יום וזקש רחמים שנאמר (דברים ט) ואתנפל לפני ה' וגו' ובראש חודש אלול נאמר לו ועלית בבקר אל הר סיני לקבל לוחות האחרונות ועשה סם מ' יום שנאמר בהם (סם י) ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים וגו' מה הראשונים בראון אף האחרונים בראון אמור מעתה אמעיים היו בכעם ב' בתשרי נתראה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם ואמר לו למשה סלחתי כדברך ומסר לו לוחות האחרונות וירד והתחיל ללוותו על מלאכת המשכן ועשאוהו עד אחד בניסן ומשהוקם לא נדבר עמו עוד אלא מאהל מועד: ושם אל המחנה – תרגומו ותב למשריתא לפי שהוא לשון הווה וכן כל הענין וראה כל העם וחזן. ונצבו וקיימין. והביטו ומסתכלין. והשתחוה וסגדין. ומדרשו ודבר ה' אל משה שישב אל המחנה א"ל אני בכעם ואתה בכעם א"כ מי יקרבים:

(יב) ראה אתה אומר אלי – ראה תן עיניך ולבך על דברך אתה אומר אלי וגו' ואתה לא הודעתני וגו' ואשר אמרת לי (שמות כג) הנה אנכי שולח מלאך אין זו הודעה שאין אני חפץ בה: ואתה אמרת ידעתך בשם – הכרתך משאר בני אדם בשם חשיבות שהרי אמרת לי (שמות יט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן וגו' וגם כך יאמינו לעולם:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

כך נייר אחר ואני אכתוב לה בכתב ידי כך המלך זה הקב"ה השפחות אלו ערב רב והשופצין זה משה ארוסתו של הקדוש ברוך הוא אלו ישראל לכך נאמר פסל כד:

(ב) נכון – כב מזומן:

(ג) ואיש לא יעלה עמך – הראשונות על ידי שהיו בתשואות וקולות וקהלות שלטה בהן עין רעה אין כך יפה מן הנניעות:

(ה) ויקרא בשם ה' – מתרגמינן וקרא בשמא דה':

(ו) י"י י"י – (ר"ה יז) מדת רחמים היא אחת קודם שיחטא ואחת לאחר שיחטא וישו: אל – אף זו מדת רחמים וכן הוא אומר (תהלים כב) אלי אלי למה עזבתני ואין לומר למדת הדין למה עזבתני כך מצאתי במכילתא: ארץ אפים – (סנהדרין קיא) מאריך אפו ואינו ממנהר ליפרע שמא יעשה תשובה: ורב חסד – ללריכים חסד שאין להם זכויות כ"כ (ר"ה יז): ואמת – לשלם שכר טוב לעושי ראונו:

(ז) נכר חסד – שהאדם עושה לפניו: לאלפים – לשני אלפים דורות: עונות – אלו הזדונות. פשעים. אלו המרדים שאדם עושה להכעיס: ונקה לא ינקה – לפי פשוטו משמע שאינו מוותר על העון לגמרי אלא נפרע ממנו מעט מעט. ור"ד מנקה הוא לשצים ולא ינקה לשאינן שצים (יומא פו): פקד עון אבות על בנים – כשאוחזים מעשה אבותיהם בידיהם שכבר פירש במקרא אחר לשונאי: ועל רבעים – דור רביעי נמצאת מדה טובה מרובה על מדת פורענות אחת לחמש מאות שבמדה טובה הוא אומר נוצר חסד לאלפים:

(ח) וימהר משה – כשראה משה שכונה עוברת ושמע קול הקריאה מיד וישתחו:

(ט) ילך נא ה' בקרבנו – כמו שהבטחתנו מאחר שאתה נושא עון ואם עם קשה עורף הוא וימרו בך ואמרת על זאת פן אכלך בדרך אתה תסלח לעונינו וגו' יש כי במקום אם: ונחלתנו – ותתנונו לך לנחלה (ס"א שתתן לנו נחלה) מיוחדת זו היא בקשת ונפלינו אני ועמך שלא תשרה שכונתך על האומות עו"א:

וע"י שיזכירו לפני רחום וחנון יהיו נענין כי רחמי לא כלים: וחנתי את אשר אחן – אותן פעמים שארצה לחון: ורחמתי – עת שאחפוץ לרחם עד כאן לא הבטיחו אלא עתים אענה עתים לא אענה אבל בשעת מעשה א"ל הנה אנכי כורת ברית הבטיחו שאינן חוזרות ריקם (ר"ה ס):

(כ) ויאמר לא תוכל וגו' – אף כשאעביר כל טובי על פניך איני נוהן לך רשות לראות את פני:

(כא) הנה מקום אתי – בהר אשר אני מדבר עמך תמיד יש מקום מוכן לי ללכתך שאטמינך שם שלא תזקק ומשם תראה מה שתראה זהו פשוטו ומדרשו על מקום שהשכינה שם מדבר ואומר המקום אתי ואינו אומר אני במקום שהקב"ה מקומו של עולם ואין עולמו מקומו:

(כב) בעבור כבודי – כשאבבור לפניך: בנקרת האור – כמו (במדבר טז) העיני האנשים ההם תנקר (משלי ל) יקררה עורכי נחל (ישעיה לז) אני קרתי ושתיתי מים גזרה אחת להם. נקרת האור. כריית האור: ושכתי כפי – (ת"כ פ' ויקרא) מכאן שנתנה רשות למחבלים לחבל ותרגומו ואגין במימרי כנוי הוא לדרך כבוד של מעלה שאינו כריך לסוכך עליו בכף ממש:

(כג) והסרותי את כפי – ואעדי ית דברת יקרי כשתסתלק הנהגת כבודי מכנגד פניך ללכת משם ולהלך: וראית את אחורי – הראהו קשר של תפילין:

(א) פסל כד – הראהו מחצב סנפירינון מתוך אהלו ואמר לו הפסולת יהיה שלך ומשם נתעשר משה הרבה: פסל כד – אתה שצרת הראשונות אתה פסל כד אחרות. משל למלך שהלך למדינת הים והניח ארוסתו עם השפחות מתוך קלקול השפחות יאל עליה שם רע עמד שושבינה וקרע כתובתה אמר אם יאמר המלך להורגה אומר לו עדיין אינה אשתך דק המלך ומלא שלא היה הקלקול אלא מן השפחות נתרכה לה אמר לו שושבינה כתוב לה כתובה אחרת שנקרעה הראשונה אמר לו המלך אתה קרעת אותה אתה קנה

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

שמוסיפין מחול על הקדש (ר"ה טו) וכך משמעו ששת ימים תעבוד וציוס השביעי תשבות ועבודה ו' הימים שהתרחי לך יש שנה שהחריש והקציר אסור ואין ל"ל חריש וקציר של שביעית שהרי כבר נאמר (ויקרא כה) שדך לא תזרע וגו' וי"א שאינו מדבר אלא בשבת וחריש וקציר שהזכר בו לומר לך מה חריש רשות אף קציר רשות ילא קציר העומר שהוא מלוא ודוחה את השבת:

(כז) **בכורי קציר חטים** – שאתה מביא בו שתי הלחם מן החטים (ר"ה כא): **בכורי** – שהיא מנחה ראשונה הבאה מן החדש של חטים למקדש כי מנחת העומר הבאה בפסח מן השעורים היא: **וחג האסיף** – בזמן שאתה אורסף תבואתך מן השדה לבית. אסיפה זו לשון הכנסה לבית כמו (דברים כז) ואספתו אל תוך ביתך: **תקופת השנה** – שהוא בחזרת השנה בתחלת השנה הבאה: **תקופת** – לשון מסיבה והקפה:

(כח) **כל זכורך** – כל הזכרים שדך. הרבה מלות בתורה נאמרו ונכפלו ויש מהם שלש פעמים וארבע לחייב ולענוש על מנין לאוין שבהם ועל מנין עשה שבהם:

(כד) **אוריג** – כתרגומו ארתיך וכן (דברים ז) החל רש וכן (במדבר לב) ויורש את האמורי לשון גרושין: **והרחבתי את גבולך** – ואתה רחוק מבית הבחירה ואינך יכול לראות לפני תמיד לכך אני קובע לך שלש רגלים הללו:

(כה) **לא תשחט וגו'** – לא תשחט את הפסח ועדיין חמץ קיים אזהרה לשחט או לזרוק או לאחד קיב מצני חבורה (פסחים סג): **ולא ילין** – כתרגומו אין לינה מועלת קיג בראש המזבח ואין לינה אלא בעמוד השחר: **זבח חג הפסח** – אימוריו קיד ומכאן אתה למד לכל הקטר הטו חלבים ואזורים:

(כו) **ראשית בכורי אדמתך** – משצעת המינין האמורים בשבח ארצך (דברים ח) ארץ חטה ושעורה ופן וגו' **ודבש** הוא קטז **דבש תמרים**: **לא תבשל גדי** – אזהרה לבשל בחלב קיז ושלשה פעמים כתוב בתורה אחד לאכילה ואחד להנאה ואחד לאיסור בישול (חולין קטו): **גדי** – כל ולד רך במשמע ואף עגל

(ז) **כורת ברית** – על זאת: **אעשה נפלאות** – לשון ונפלינו שיהיו מובדלים בזו מכל האומות עו"א שלא תשרה שכינתי עליהם:

(יח) **את האמרי וגו'** – ו' אומות יש כאן כי הגרגשי עמד ופנה מפניהם: **(יג) אשירי** – (ע"ז מד) הוא אילן שעובדים אותו:

(יד) **קנא שמו** – מקנא להפרע ואינו מוותר וזהו כל לשון קנאה אוחז בנכחונו ופורע מעוזביו:

(טו) **ואכלת מזבחו** – כסבור אתה שאין עונש באכילתו ואני מעלה עליך כמורה בעבודתו שמתוך כך אתה בא ולוקח מצנותיו לבניך (שמ"ר):

(יח) **חדש האביב** – חדש הביכור שהתבואה מתבכרת בבישולה:

(יט) **כל פטר רחם לי** – באלדס: **וכל מקנך הזכר וגו'** – וכל מקנך אשר תזכר בפטר שור ושה אשר יפטור זכר את רחמה: **פטר** – לשון פתיחה וכן (משלי יז) פוטר מים ראשית מדון. תי"ו של תזכר לשון נקבה היא מוסב על היולדת:

(כ) **ופטר חמור** – ולא שאר בהמה טמאה: **תפדה בשה** – נותן שה לכהן והוא חולין ביד כהן ופטר חמור מותר בעבודה לבעלים: **וערפתו** – עורפו בקופיץ הוא הפסיד ממון כהן לפיכך יופסד ממונו: **כל בכור בניך תפדה** – ה' סלעים פדיונו קצוב שנאמר (במדבר יח) ופדויו מכן חדש תפדה: **ולא יראו פני ריקם** – לפי פשוטו של מקרא דבר בפ"ע הוא ואינו מוסב על הבכור שאין במלות בכור ראיית פנים אלא אזהרה אחרת היא וכשתעלו לרגל לראות לא יראו פני ריקם מלוא עליכם להביא עולת ראיית פנים ולפי מדרש ברייתא מקרא יתר הוא ומופנה לגזרה שיה ללמד על הענקתו של עבד עברי שהוא חמשה סלעים מכל מין ומין כפדיון בכור במסכת קדושין (דף יז):

(כא) **בחריש ובקציר תשבות** – למה נזכר חריש וקציר יש מרבותינו אומרים על חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית וקציר של שביעית היואל למואלאי שביעית ללמדך

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(לז) ואחרי כן נגשו – אחר שלמד לזקנים חוזר ומלמד הפרשה או ההלכה לישראל. תנו רבנן כיצד סדר המשנה משה היה לומד מפי הגבורה נכנס אהרן שנה לו משה פרקו נסתלק אהרן וישב לו לשמאל משה נכנסו בניו שנה להם משה פרקו נסתלקו הם ישב אלעזר לימין משה ואיתמר לשמאל אהרן נכנסו זקנים שנה להם משה פרקו נסתלקו זקנים ישבו ללדדין נכנסו כל העם שנה להם משה פרקו נמלא זיד כל העם א' זיד הזקנים ב' זיד בני אהרן שלשה זיד אהרן ארבעה וכו' כדאיתא (בעירובין נד):

(לג) ויתן על פניו מסוה – כתרומתו בית אפי לשון ארמי הוא בגמרא (כתובות סז) סוי לבא ועוד בכתובות הוא קא מסוה לאפה לשון הצטה היה מסתכל בה אף כאן מסוה בגד הניתן כנגד הפרקוף ובית העינים ולכבוד קרני ההוד שלא יזונו הכל מהם היה נותן המסוה כנגדן ונוטלו בשעה שהיה מדבר עם ישראל ובשעה שהמקום נדבר עמו עד לאתו ובלאתו ילא בלא מסוה:

(לד) ודבר אל בני ישראל – וראו קרני ההוד בפניו. וכשהוא מסתלק מהם:

וכצד ממה שהולך לפרש בכמה מקומות גדי עזים קיח למדת שגדי סתם כל יונקים במשמע: בחלב אמו – פרט לעוף שאין לו חלב שאין איסורו מן התורה אלא מדברי סופרים:

(כו) את הדברים האלה – ולא אתה רשאי לכתוב קיט תורה שצעל פה:

(כט) ויהי ברדת משה – כשהביא לווחות אחרונות ביום הכפורים: כי קרן – לשון קרנים שהאור מזהיק ובלט כמין קרן ומהיכן זכה משה לקרני ההוד רבותינו אמרו מן המערה שנתן הקב"ה ידו על פניו שנאמר (שמות לג) ושכותי כפי:

(ל) וייראו מגשת אליו – בא וראה כמה גדולה כחה של עבירה שעל שלא פשטו ידיהם בעבירה מהו אומר (שמות כד) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בהר לעיני בני ישראל ולא יראים ולא מזדעזעים ומשעשו את העגל אף מקרני הודו של משה היו מרתיעים ומזדעזעים:

(לא) הנשאים בעדה – כמו נשיאי העדה: וידבר משה אליהם – שלוחותו של מקום ולשון הווה הוא קכא כל הענין הזה:

נביא – מלכים א' פרק יח'

(א) וישלח אחאב בכל בני ישראל ויקבץ את הנביאים אל הר הפרמל: (בא) ויגש אליהו אל כל העם ויאמר עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים אם יהוה האלהים לכו אחריו ואם הבעל לכו אחריו ולא ענו העם אתו דבר: (בב) ויאמר אליהו אל העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל ארבע מאות וחמשים איש: (בג) ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתתהו וישימו על העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את הפר האחד ונתתי על העצים ואש לא אשים: (כד) וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם יהוה והיה האלהים אשר יענה באש הוא האלהים ויען כל העם ויאמרו טוב הדבר: (כה) ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו: (כו) ויקחו את הפר אשר נתן להם ויעשו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו על המזבח אשר עשה: (כז) ויהי בצהרים ויהתל בהם אליהו ויאמר קראו בקול גדול כי

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

אֱלֹהִים הוּא כִּי שִׁיחַ וְכִי שִׁיג לוֹ וְכִי דָרַךְ לוֹ אוֹלֵי יָשׁוּן הוּא וַיִּקְרָא: (כח) וַיִּקְרָאוּ בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגַּדְּדוּ כַּמִּשְׁפָּטִים בַּחֲרָבוֹת וּבְרַמְחִים עַד שְׁפָף דָּם עֲלֵיהֶם: (כט) וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצְּהָרִים וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וְאִין קִשְׁבִּי: (ל) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ לְכָל הָעָם גִּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְשׁוּ כָל הָעָם אֵלָיו וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח יְהוָה הַהָרוּס: (לא) וַיִּקַּח אֱלֹהֵינוּ שְׁתֵּים עָשָׂר אֲבָנִים כַּמִּסְפָּר שְׁבִטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה דָּבָר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמוֹ: (לב) וַיִּבְנֶה אֶת הָאֲבָנִים מִזְבַּח בָּשֵׂם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעֵלָה כְּבֵית סַאֲתִים זָרַע סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ: (לג) וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיִּנְתַּח אֶת הַפָּר וַיִּשֶׂם עַל הָעֵצִים: (לד) וַיֹּאמֶר מִלֵּאֵו אַרְבַּעַה כַּדִּים מִיָּם וַיִּצְקוּ עַל הָעֵלָה וְעַל הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנֹו וַיִּשְׁנֹו וַיֹּאמֶר שְׁלֹשׁוֹ וַיִּשְׁלֹשׁוּ: (לה) וַיִּלְכּוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת הַתְּעֵלָה מִלֵּא מַיִם: (לו) וַיְהִי בַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגֶשׁ אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל הַיּוֹם יוֹדַע כִּי אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עַבְדְּךָ וּבְדַבְּרֶיךָ וַיִּבְרַךְ: (לז) עֲשִׂיתִי אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (לח) עֲנִי יְהוָה עֲנִי וַיִּדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הַסַּבֵּת אֶת לֶבֶם אַחֲרֵינוּ: (לח) וַתִּפֹּל אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת הָעֵלָה וְאֶת הָעֵצִים וְאֶת הָאֲבָנִים וְאֶת הָעֶפֶר וְאֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעֵלָה לַחֲכָה: (לט) וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים:

משנה – פרה פרק יא'

(א) צְלוּחִית שֶׁהֵנִיחָה מִגָּלָה, וּבָא וּמִצָּאָה מִכֶּסֶה, פְּסוּלָה. הַנִּיחָה מִכֶּסֶה וּבָא וּמִצָּאָה מִגָּלָה, אִם יִכּוֹלָה הַחֲלָדָה לְשַׁתּוֹת הַיִּמְנָה, אוֹ נָחַשׁ לְדַבְּרֵי רֶבֶן גְּמִלְיָאֵל, אוֹ שִׁירָד בָּה טַל בְּלִילָה, פְּסוּלָה. הַחֲטָאת אֵינָה נְצוּלָה בְּצִמּוּד פְּתִיל. וּמִיָּם שֶׁאֵינָן מִקְדָּשִׁין נְצוּלִין בְּצִמּוּד פְּתִיל:

ומנחה מגולה חיישין לחולדה. אצל מגולה ומנחה מגולה כמו שהניחה, לא חיישין, אע"פ שחשו לספק מים מגולין לחמירא סכנתא מאיסורא: או נחש לדברי רבן גמליאל – דאמר לעיל אף הנחש פוסל מפני שהוא מקיף: החטאת – אפר חטאת או מים המקודשים שהיו באוהל המת בתוך כלי שיש עליו צמיד פחיל:

רע"ב – (א) צלוחית – של מי חטאת: ובא ומצאה מכסה פסולה – שאני אומר אדם נכנס לשם וכסה אותה, ורוב בני אדם חין טהורין לחטאת: אם יכולה חולדה לשחות ממנה פסולה – אצל אם אינה יכולה לשחות לא פסלין להו מטעם שמה אדם טמא נכנס וגיולה אותה דאין דרך בני אדם לגלות אלא לכסות מפני הפרטים, אצל שרצים דרכן לגלות ואין דרכן לכסות. ודוקא מכסה

(ב) כָּל הַסְּפֵק טְהוֹר לְתַרוּמָה, טְהוֹר לְחֲטָאת. כָּל הַתְּלוּי לְתַרוּמָה, נִשְׁפָּף לְחֲטָאת. אִם עָשׂוּ עַל גְּבִיּוֹ טְהוֹרוֹת, תְּלוּיוֹת. הַרְפָּפוֹת, טְהוֹרוֹת לְקֹדֶשׁ וְלְתַרוּמָה וְלְחֲטָאת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַרְעָדוֹת, טְמֵאוֹת לְחֲטָאת:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

בספק התלוי לתרומה, ועשה טהרות על ידי אותה הזאה, חולין אותם טהרות ולא אוכלין ולא שורפין: הרפפות – כמין שזכות של עז: טהרות להודף לתרומה ולחטאת – לפי שאינן כלים וגם אינן ראוין למדרס: הרעדות – עלים שאינן מהודקים יפה זה בזה וכשאלם נשען עליהם רועדים ומתנענעים: טמאות לחטאת – פעמים שאלם יושב עליהן וראוין ליטמא מושב. ואין הלכה כר' אליעזר:

רע"ב – (3) כל הספק טהור לתרומה – כל ספק שאם נולד אותו ספק בתרומה התרומה טהורה, אם נולד כיוצא בו בחטאת טהור: וכל התלוי לתרומה – וכל ספק שאם נולד בתרומה תולין לא אוכלין ולא שורפין, אם נולד כיוצא בו בחטאת, ישפך האפר או המים המקודשים. ובמסכת טהרות פרק הזרק טומאה, תנינן להו לספר הטהור ולספק שעל ידיו תולין בתרומה: אם עשו על גביו טהרות – אם הזה באפר זה שנטמא

(א) דְּבִלְאָה שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְאָה לְתוֹךְ מֵי חֲטָאת וְנִטְלָה וְאֶכְלָה, אִם יֵשׁ בָּהּ בְּפִיֶּזָה, בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה, הַמִּים טְמֵאִין, וְהָאוֹכְלָה חַיֵּב מִיָּתָהּ. (אֵין בָּהּ בְּפִיֶּזָה, הַמִּים טְהוֹרִין, וְהָאוֹכְלָה חַיֵּב מִיָּתָהּ). רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, בְּטְהוֹרָה, הַמִּים טְהוֹרִים. הַטְּהוֹר לְחֲטָאת שֶׁהֲכַנִּים רֵאשִׁו וְרַבּוּ לְתוֹךְ מֵי חֲטָאת, נִטְמָא: **רע"ב** – (ג) אם יש זה כזילה – לאוכל פחות מכזילה אינו מטמא: בין טהורה בין טמאה המים טמאים – לטהרת תרומה, טמאה היא לכל חטאת: והאוכלה חייב מיתה – לנטמא במי חטאת בשעה שאוכלה, ותרומה בטומאת הגוף במיתה: ר' יוסי אומר בטהורה המים טהורים – דסבירא ליה לר' יוסי שאין הטהור לתרומה מטמא את מי חטאת. ואין הלכה כרבי יוסי: שהכנים ראשו ורובו בתוך מי חטאת – רבנן גזרו טומאה

(ה) כָּל הַטְּעוֹן בִּיאַת מַיִם מִדְּבַרֵי תוֹרָה, מְטַמָּא אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת הַתְּרוּמָה וְאֶת הַחֲלִין וְאֶת הַמַּעֲשֵׂר, וְאֶסוּר עַל בִּיאַת הַמְּקַדֵּשׁ. לְאַחַר בִּיאָתוֹ, מְטַמָּא אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה, דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, פּוֹסֵל בְּקֹדֶשׁ וּבַתְּרוּמָה, וּמִתָּר בְּחֲלִין וּבַמַּעֲשֵׂר. וְאִם בָּא אֶל הַמְּקַדֵּשׁ, בֵּין לְפָנָי בִּיאָתוֹ בֵּין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, חַיֵּב:

בקודש, ואינו מטמא בקודש, לכיון שטבל קלישא טומאתו, ופסול משוי, טמא לא משוי: ואם בא אל המקדש – כל הטעון טבילה מן התורה שזא אל המקדש דהיינו לעזרת לישראל, אפילו לאחר שטבל קודם שיעריב שמשו, חייב. ואף לעזרת נשים אסור טבול יום ליכנס. אבל אינו חייב אלא בעזרת ישראל:

רע"ב – (7) כל הטעון ביאת מים מדברי תורה – כגון הנוגע בכל אבות הטומאות: מטמא את הקודש ואת התרומה – לפי שהוא ראשון, עושה שני בחולין ובמעשר, ושלישי בתרומה, ורביעי בקודש: לאחר ביאתו – שטבל ולא העריב שמשו, יש לו דין שני לטומאה, ועושה שלישי בתרומה, ורביעי בקודש: וחכמים אומרים פוסל בקודש – כשם שטבול יום פוסל בתרומה, כן פוסל

(ה) כָּל הַטְּעוֹן בִּיאַת מַיִם מִדְּבַרֵי סוּפְרִים, מְטַמָּא אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה, וּמִתָּר בְּחֲלִין וּבַמַּעֲשֵׂר, דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹסְרִים בַּמַּעֲשֵׂר.

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

לְאַחַר בִּיאָתוֹ, מִתָּר בְּבִלְוֵי. וְאִם בָּא אֶל הַמִּקְדָּשׁ, בֵּין לִפְנֵי בִיאָתוֹ וּבֵין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, פְּטוּר:

הערב שמס: ואם בא אל המקדש פטור – ללא אסרה תורה ביאת המקדש אלא על מי שנטמא באב הטומאה לאורייתא, כלכתוב (ויקרא ה) בטומאת אדם או צבחה טמאה או בכל שרץ טמא:

רע"ב – (ה) כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים – כגון אכל אוכלין טמאין, ושתה משקין טמאין, והידים, והכלים שנטמאו במשקין, וכיוצא בהן: וחכמים אוסרים במעשר – והלכה כחכמים: לאחר ביאתו – לאחר שטבל, מיד הותר בכלם, ואין לריך

(ו) כָּל הַטְּעוֹן בִּיאַת מִיִּם, בֵּין מִדְּבָרֵי תוֹרָה בֵּין מִדְּבָרֵי סוּפְרִים, מִטְּמֵא אֶת מֵי חֲטָאת, וְאֶת אֶפֶר חֲטָאת, וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ מִי חֲטָאת בְּמִגְעַ וּבְמִשָּׁא. הָאָזוּב הַמְּכַשֵּׁר, וְהַמִּים שֶׁאֵינָן מְקַדְּשִׁים, וּכְלֵי רִיקָם הַטְּהוֹר לְחֲטָאת, בְּמִגְעַ וּבְמִשָּׁא, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, בְּמִגְעַ אֲבָל לֹא בְּמִשָּׁא:

מי חטאת במגע ובמשא – ובהא כולי עלמא לא פליגי. אבל באזור המוכשר לקבל טומאה, ומסוס לאוכל הוא לריך הכשר שיצוא עליו מים, וכן במים שאינן מקודשים ועומדים לקדש, וכלי ריקם הטהור ועומד כדי להניח בו אפר חטאת, בהא פליגי רבי מאיר וחכמים. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ו) מטמא את מי חטאת – ואפילו לאחר שטבל אם לא טבל לשם חטאת כאילו לא טבל, דתנן בפ' אין דורשין (חגיגה יח) טבל לקודש והוחזק לקודש אסור בחטאת. אבל משטבל לשם חטאת, אפילו טבול יום לאורייתא שפסול לתרומה ולקודש, כשר לחטאת, לטבול יום כשר צפרה: ומזה

(ז) כָּל אָזוּב שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם לְוֵי, פְּסוּל. אָזוּב זֶה, בְּשֵׁר. אָזוּב יוֹם, אָזוּב כּוֹחֵלִית, אָזוּב רוּמִי, אָזוּב מִדְּבָרֵי, פְּסוּל. וְשֵׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה, פְּסוּל. וְשֵׁל טְהוֹרָה, לֹא יִזָּה. וְאִם הִזָּה, בְּשֵׁר. אֵין מִזִּין לֹא בְיוֹנְקוֹת, וְלֹא בְתַמְרוֹת. אֵין חִיבִין עַל הַיּוֹנְקוֹת עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אִף לֹא עַל הַתַּמְרוֹת. אֱלוֹ הֵן הַיּוֹנְקוֹת, גְּבַעוּלִין שְׂלֵא גְמָלוֹ:

שהאזור עממו טמא: ושל טהורה לא יזה – מפני שמפסיד את התרומה: תמרות – כמין גרגרין שיש צראשי האזור: אין חייבין על היונקות – טמא שהזו עליו ציונקות וצא בהזאה זו אל המקדש, אינו חייב: רבי אליעזר אומר וכו' – ואין הלכה כר' אליעזר: גבעולים שלא גמלו – כל זמן שהפרח מונח בתוך כיסו קודם שיפתח:

רע"ב – (ז) כל אזור שיש לו שם לווי – שרגילין ללוות עמו שם אחר, כגול הגד למפרש לקמן: אזור זה – כלומר אזור סהם שהרואה אותו אומר זה אזור הוא בסתם: ושל תרומה טמאה – שאזור של גינה חייב בתרומה כשלקטו לאכילה, והא קא משמע לן דאע"ג שהוא פחות מכביצה שאינו מטמא מי חטאת, אפילו הכי הזאתו פסולה, כיון

(ח) אָזוּב שֶׁהִזָּה בּוֹ, בְּשֵׁר לְטְהַר בּוֹ אֶת הַמִּצְוֹדֵעַ. לְקַטּוֹ לְעֵצִים וְנִפְלוֹ עֲלָיו מִשְׁקִין, מִנְּגָבוֹ וְהוּא כְּשֵׁר. לְקַטּוֹ לְאֲכָלִין וְנִפְלוֹ עֲלָיו מִשְׁקִין, אִף עַל פִּי שְׁנִגְבוֹ, פְּסוּל. לְקַטּוֹ לְחֲטָאת, בְּמִלְקֵט לְאֲכָלִין, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוֹדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, בְּמִלְקֵט לְעֵצִים:

פסול: לקטו לחטאת – להזות בו מי חטאת: כמלקט לעצים – ומנגבו והוא כשר. וכן הלכה:

רע"ב – (ח) מנגבו – כדי שלא יתערבו מים הכשרים בפסולים: אע"פ שנגבו פסול – ואע"פ שלא נטמא כשהוכשר לקבל טומאה

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

(ט) מצות אָזוּב, שְׁלֹשָׁה קְלָחִים וּבָהֶם שְׁלֹשָׁה גְבַעוּלִין. רַבֵּי יְהוּדָה אָמְרָה, שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה. אָזוּב שְׁיֵשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה קְלָחִים, מִפְּסָגוֹ וְאוּגְרוֹ. פְּסָגוֹ וְלֹא אֲגָרוֹ, אֲגָרוֹ וְלֹא פְּסָגוֹ, לֹא פְּסָגוֹ וְלֹא אֲגָרוֹ, בְּשֵׁר. רַבֵּי יוֹסֵי אָמְרָה, מִצְוֹת אָזוּב, שְׁלֹשָׁה קְלָחִים וּבָהֶם שְׁלֹשָׁה גְבַעוּלִים, וְשִׁירֵיו שְׁנַיִם, וְגִרְדָּמָיו כָּל שְׁהוּא:

תחילתו שנים כשר, ואינו פסול עד שיהא תחילתו כשייריו אחד. ודקאמר תנא קמא מלות אָזוּב שלשה קלחים, למטוה בעלמא ולא לעכב. והלכה כר' יוסי: וגרדומיו כל שהוא – גרדומי הגבעול כל שהוא. ושייריו וגרדומיו תרי מילי נינהו, דשייריו הוו שיערי השלשה קלחין דהיינו שני קלחין, וגרדומיו הוא הגבעול עצמו לאגרדום ונשצר ונשתייר ממנו כל שהוא:

רע"ב – (ט) שלשה קלחין ובהן שלשה גבעולין – גבעול אחד בקלח אחד. ושלשה קלחים דבעינן, ילפינן לקיחה לקיחה מאגודת אָזוּב מפסח מנרים, מה להלן שלשה, דבהכי מקרי אגודה, אף כאן שלשה: מפסגו – מפרידו ומחלקו שיהיו השלשה קלחים מפורדים זה מזה: ר' יוסי אומר מלות אָזוּב שלשה – ר' יוסי מחמיר טפי מתנא קמא, דלר' יוסי תחילתו שנים פסול ולתנא קמא

גמרא – נדה דף יט' ע"ב

איזהו אדום כדם המכה: מאי כדם המכה אמר רב יהודה אמר שמואל כדם שזר שחוט ולימא כדם שחיטה אי אמר כדם שחיטה הוה אמינא ככולה שחיטה קא משמע לן כדם המכה כתחילת הכאה של סכין עולא אמר כדם צפור חיה איבעיא להו חיה לאפוקי שחוט או דלמא לאפוקי כחוש תיקו:

רש"י על הגמרא

שור – דמו אדום כדלמך בסדר יומא (דף נו) האזי חיוור והאזי סומק: דם שחיטה – משתנה והולך: לפור חיה – דם היוצא מפור חי ע"י

מכה: או דלמא לאפוקי כחוש – והאזי חיה לשון כריאה הוא:

זוהר – יתרו דף פט' ע"א

ר' יודאי שְׁאִיל לִיָּה לְרַ' שְׁמַעוֹן, יוֹמָא חַד דְּאֶעְרַע עַמִּיָּה בְּאַרְחָא, אָמַר לִיָּה, רַ' הָא פְּתִיב (ס"א בפרשתא דשבט) בְּפִרְשֵׁתָא דָּא שְׁבֵת, דְּאָמַר יִשְׁעִיָּה, דְּכַתִּיב, (ישעיה נב) כֹּה אָמַר יְיָ לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שְׁבִתוֹתַי וְגו', וְנִתְתִּי לָהֶם בְּבִיתִי וּבְחֻמוֹתַי וְגו'. מַה קָא מִיִּירִי:

אָמַר לִיָּה, קְפוּטְקָאָה, חֲמָרָה קְטָרִי בְּטִיפְסָא, וְנַחִית, דְּמִלָּה דְּאוּרִיָּתָא בְּעֵי צְחוּתָא. או אפכי לאחורה, וזיל אבתראי, ותכוון לבה. אָמַר לִיָּה, בְּגִינִיָּה דְּמֹר עֲבִידְנָא אַרְחָא, וּבִתְרִיָּה דְּמֹר אֶסְתַּבֵּל בְּשְׂכִינְתָּא:

חק לישראל – פרשת כי תשא יום ו'

אָמַר לִיָּהּ, תָּא חֲזִי, מַלְאָה דָּא הָא אֲזַקְמוּנָה חֲבַרְיָא, וְלֹא פְרִישׁוּ מַלְאָה. כַּה אָמַר י״י לְסַרְיִסִים. מֵאן סַרְיִסִים. אֶלְיִן אֵינּוּן חֲבַרְיָא, דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, וּמְסַרְסִי גְרַמְיִיהוּ כָּל שִׁיתָא יוֹמִין דְּשַׁבְּתָא, וְלֵעָאן בְּאוּרִייתָא, וּבְלִילִיא דְּשַׁבְּתָא מְזַרְזִי גְרַמְיִיהוּ בְּזוּגָא דְּלֵהוּן, מִשּׁוּם דִּידְעִי רְזָא עַלְפָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּמִטְרוּנִיתָא אֲזַדְּוּגַת בְּמַלְכָּא: וְאֵינּוּן חֲבַרְיָא דִּידְעִין רְזָא דָּא, מְכוּוּנִין לְבִייהוּ לְמַהִימְנוּתָא דְּמֵאֲרִיִּהוּן וּמִתְבָּרְכָאן בְּאִיבָא דְּמַעִיִּהוּן בְּהַהוּא לִילִיא. וְדָא הוּא דְּכַתִּיב, אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית לז) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר: וְאֶקְרוּן סַרְיִסִים וְדָא, בְּגִין לְחַפְּאָה לְשַׁבְּתָא לְאַשְׁכְּחָא רַעוּא דְּמֵאֲרִיִּהוּן, דְּכַתִּיב וּבְחָרוּ בְּאֲשֶׁר חִפְּצִיתִי. מֵאִי בְּאֲשֶׁר חִפְּצִיתִי. דָּא זְוּגָא דְּמִטְרוּנִיתָא. וּמְחִזְקִים בְּבְרִיתִי, כְּלָא חַד, בְּבְרִיתִי סְתָם. וּפְאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאן דְּאֵתְקַדְּשׁ בְּקִדּוּשָׁה דָּא, וְיַדַּע רְזָא דָּא:

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ו

(יד) לפיכך הפוסק עם הגוי לבנות לו חצרו או כתלו או לקצור את שדהו או ששכרו שנה או שתים לבנות לו חצר או ליטע לו כרם אם היתה המלאכה במדינה או בתוך התחום אסור לו להניחן לעשות בשבת מפני הרואים שאינם יודעים שפסק ואם היתה המלאכה חוץ לתחום מותר שאין שם ישראל שיראה את הפועלין כשהן עושין בשבת: (טו) וכן מותר לאדם להשכיר כרמו או שדהו לגוי אף על פי שהוא זורען ונוטען בשבת שהרואה יודע ששכורין הן או באריסות נתן להן ודבר ששם ישראל בעליו קרוי עליו ואין דרך רוב אנשי אותו המקום להשכירו או ליתנו באריסות אסור להשכירו לגוי מפני שהגוי עושה באותו המקום מלאכה בשבת והוא נקרא על שם הישראל בעליו:

מוסר – מספר שערי קדושה ח"ב שער ד'

הַמְּסַתְפֵּק בְּהַכְרָחִי נִקְרָא צְדִיק כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (משלי י"ג) צְדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבַע נִפְשׁוֹ וְדוֹד אָמַר (תהלים קי"ט) טוֹב לִי כִי עֲוִנְתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶיךָ וְלֹא שְׂאֵל יַעֲקֹב אֵלֶּא (בראשית כ"ח) וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאֹכֹל וּבְגָד לְלַבּוֹשׁ וּכְתִיב (שם מ"ט) יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר גֶּרֶם וּגּוֹי וְיִט שְׁכָמוֹ לְסַבּוֹל וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה בְּךָ הִיא דְּרִכָּה שֶׁל תּוֹרָה פֶּת בְּמַלְאָח תֹּאכַל וְכוּ' אִם עֲשִׂיתָ בְּן אֲשֶׁרִיךָ בְּעוֹלָם הִזָּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֵּימַת אֵלֶּא בְּמִי שְׁמַמִּית עַצְמוֹ עָלֶיהָ וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה מְרַבָּה בְּשֶׁר מְרַבָּה רְמָה וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה לְעוֹלָם יִרְאָה אָדָם כְּאֵלוֹ קִדּוּשׁ שְׂרוּי בְּתוֹף מַעֲיִו שְׁנֵאמַר (הושע י"א) בְּקִרְבְּךָ קִדּוּשׁ:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.